

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
DOCTOR HONORIS CAUSA ARTIS

CRISTIAN MĂCELARU

Dirijor principal al WDR Sinfonieorchester din Köln

Director muzical al Orchestrei Naționale a Franței



Timișoara, 2022

Cuvânt
la deschiderea ceremoniei de acordare a titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA ARTIS
al Universității de Vest din Timișoara
domnului Cristian Măcelaru

*Distinse domnule Cristian Măcelaru,
Stimați membri ai comunității academice din Universitatea de Vest din Timișoara,
Dragi invitați, Dragi studenți,
Onorat auditoriu,*

În calitatea sa de instituție de învățământ superior comprehensivă, Universitatea de Vest din Timișoara promovează ideea că, în prezent, universitățile au încetat să mai fie doar furnizori de muncă înalt calificată sau de cercetare științifică. Ele au tot mai mult rolul de a contribui la dezvoltarea societății, la popularizarea culturii, la respectarea drepturilor omului și la crearea stabilității politice. Asumându-și rolul cu care a fost investită de fondatorii săi, anume de principal centru de cunoaștere în regiunea de vest a țării, de promotor al culturii, asumându-și rolul de pilon de sprijin al societății, Universitatea de Vest din Timișoara, prin facultățile sale, încearcă în mod constant să ofere binemeritata recunoaștere unor nume importante din lumea științifică, culturală, artistică, economică, socială sau politică și să aducă în prim plan modelele pe care generațiile tinere să le poată urma.

În contextul evenimentelor artistice organizate în Timișoara, Capitală Europeană a Culturii în 2023, Universitatea de Vest din Timișoara se implică tot mai mult în promovarea evenimentelor artistice și culturale și chiar mai mult în creația artistică sub toate formele sale: muzică, teatru, pictură, sculptură, design, artă fotografică, creație literară etc. Astăzi, Facultatea de Muzică și Teatru din cadrul universității noastre aduce în fața comunității academice o personalitate marcantă a scenei muzicale clasice, în persoana domnului Cristian Măcelaru, care și-a dedicat viața și cariera muzicii.

Laureatul de astăzi este unul dintre cei mai importanți dirijori din întreaga lume. Reputația și realizările domniei sale la nivel internațional sunt realmente remarcabile. Este câștigător în anul 2020 al prestigiosului Premiu Grammy, la categoria „Cea mai bună interpretare instrumentală solo” și este dirijorul principal al renumitei orchestre WDR Sinfonieorchester din Köln și director artistic al Orchestrei Naționale a Franței. De-a lungul timpului, a colaborat cu cele mai prestigioase orchestre simfonice din lume, printre care amintesc orchestrele simfonice din New York, San Francisco, Chicago, Cleveland, Houston, Baltimore, Los Angeles, Toronto, Vienna Radio Symphony Orchestra, Royal Philharmonic Orchestra, BBC Symphony, São Paulo Symphony Orchestra, Melbourne Symphony Orchestra și, nu în ultimul rând, Romanian Chamber Orchestra. Această listă este, firește, mult mai lungă, am să mai adaug însă un singur reper, legat de începuturile domniei sale. Domnul Cristian Măcelaru a făcut primii pași spre această carieră muzicală impresionantă la Timișoara, unde s-a născut și a studiat viora. Iată, așadar, încă un motiv de a-i onora munca și de a fi mândri de realizările domniei sale, pentru că domnul Măcelaru nu reprezintă doar România pe marile scene ale lumii, ci deopotrivă Timișoara, despre care știu că vorbește adesea cu mult drag.

Chiar în această perioadă, are loc Romanian Chamber Orchestra, care aduce laolaltă muzicieni din diverse colțuri ale lumii pentru a dăru publicului de la noi din țară ceea ce știu să facă mai bine, și anume muzică de cel mai înalt nivel. Domnul Măcelaru este în inima acestei impresionante inițiative artistice, context în care împărtășește din experiența sa tinerilor dirijori și încântă cu măiestria sa publicul din mai multe orașe ale României, inclusiv Timișoara, desigur. Îmi exprim toată admirația pentru un om care, chiar și atunci când este solicitat în întreaga lume, nu uită de locul în care s-a format și dedică timp și energie în cadrul unor evenimente de mare ținută din România.

Avem deosebita onoare de a-l primi în rândurile comunității academice din Universitatea de Vest din Timișoara pe domnul Cristian Măcelaru, un artist formidabil și un timișorean ale cărui realizări incontestabile ne onorează. Este o mare responsabilitate pentru noi și suntem onorați să vă avem, începând din acest moment, alături, în calitate de coleg, în comunitatea noastră academică. Această nominalizare reprezintă o recunoaștere a contribuțiilor deosebite ale Domniei Sale în ceea ce privește bogata și prestigioasă activitate artistică și este o formă de a-i mulțumi pentru reperele profesionale și morale oferite.

Domnule Cristian Măcelaru,

Astăzi, Universitatea de Vest din Timișoara și întreaga comunitate academică onorează prin acordarea titlului de **Doctor Honoris Causa Artis** o remarcabilă personalitate a muzicii clasice, un ambasador cultural al României și al Timișoarei, ale cărei realizări impresionante ne fac cinste! Suntem bucuroși de prezența dumneavoastră la Universitatea de Vest din Timișoara și pentru că ați acceptat să onorați universitatea noastră, devenind un membru al comunității academice. Vă dorim să aveți parte de sănătate, putere de muncă și să vă bucurați mereu de succes în proiectele pe care le întreprindeți!

Prof. univ. dr. Marilen-Gabriel Pirtea

Rectorul Universității de Vest din Timișoara

LAUDATIO
în onoarea
domnului Cristian Măcelaru
Dirijor principal al WDR Sinfonieorchester din Köln și
Director muzical al Orchestrei Naționale a Franței
cu ocazia acordării titlului de
DOCTOR HONORIS CAUSA ARTIS

Excelența Voastră, Domnule Cristian Măcelaru,
Stimate domnule Rector al Universității de Vest din Timișoara, Prof. univ. dr. Marilen Gabriel
Pirtea,
Stimați membri ai Senatului Universității de Vest din Timișoara,
Distinși oaspeți,
Dragi colegi și studenți,
Doamnelor și domnilor,

Plecat, asemeni lui Enescu, de tânăr în străinătate pentru studii, Cristian Măcelaru este la ora actuală unul dintre cei mai mari dirijori ai lumii.

Printr-o șansă nemaipomenită părăsește Timișoara lui iubită, pentru a studia în America vioara și dirijatul.

Primii pași spre muzică se datorează tatălui: „Dorința lui era ca fiecare din cei zece copii ai lui să cântăm la un instrument, asta a fost și prima mea descoperire cu privire la un sunet de ansamblu, deoarece seratele de muzică la noi în casă erau prezente aproape în fiecare zi”.

Încurajat de extraordinara pasiune pentru muzică a tatălui său, începe studiul viorii la Liceul „Ion Vidu” din Timișoara, studiu continuat cu strălucire în prestigioasele Universități Muzicale din Statele Unite ale Americii. Studiile sale principale au fost la Rice University (cu Larry Rachleff), unde a obținut masteratul ca dirijor și violonist de performanță. Continuându-și educația muzicală, la cel mai înalt nivel, a absolvit studiile universitare la vioară de performanță,

la Universitatea din Miami. Ajungând virtuos la o vârstă fragedă, Cristian Măcelaru a fost cel mai tânăr concert maestru din istorie care a concertat la Carnegie Hall (la 19 ani).

În 2012 câștigă premiul Fundației Solti pentru dirijori în devenire, iar în 2014 câștigă premiul Solti pentru dirijori, onoare care nu a mai fost acordată decât o singură dată în istoria prestigioasei Fundații.

În 2017, acceptă poziția de director muzical al Festivalului de Muzică Contemporană Cabrillo de la Santa Cruz, cel mai important festival dedicat creației muzicale contemporane din America. Apoi, a început să urce pe scenă, în calitate de dirijor, alături de cele mai mari orchestre ale lumii: Orchestra Simfonică din New York, San Francisco, Chicago, Cleveland, Houston, Baltimore, Los Angeles, Toronto, Seattle, Detroit, Royal Concertgebouw

Orchestra, Rotterdam Philharmonic Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, Vienna Radio Symphony Orchestra, Royal Philharmonic Orchestra, BBC Symphony Orchestra Londra, Orchestre Métropolitain de Montréal, Melbourne Symphony Orchestra, Romanian Chamber Orchestra, etc.

În ciuda acestor strălucite succese, maestrul Măcelaru consideră că sensul vieții sale nu constă în arta dirijorală, ci în fericirea, în starea de grație oferită de muzică. „Eu încerc să-mi găsesc împlinirea prin muzică, fiindcă muzica nu mă va trăda niciodată. Dacă o caut într-o partitură de Beethoven, în frumusețea unei lucrări de Saint-Saens, acolo îmi găsesc eu fericirea și împlinirea, nu în ce mi se dă înapoi în urma dirijatului. Esența fericirii mele nu e cariera, ci muzica”.

Este câștigător, în anul 2020, al Premiului Grammy la categoria „Cea mai bună interpretare instrumentală Solo”, pentru albumul ce cuprinde lucrări de Wynton Marsalis, înregistrat alături de Orchestra Simfonică din Philadelphia, având-o ca solistă pe violonista Nicola Benedetti.

În prezent, maestrul Cristian Măcelaru este dirijorul principal al renumitei orchestre WDR Sinfonieorchester din Köln și director artistic al Orchestrei Naționale a Franței. Trăind ca artist la cele mai înalte „temperaturi” ale ființei, Cristian Măcelaru crede în puterea muzicii „de a crea o societate care să găsească frumusețea în viață”; cu precizarea că viața „nu trebuie trăită la numitorul comun cel mai mic, ci la numitorul comun cel mai înalt”. În același timp, muzica are rolul de mesager divin al unității în diversitate, exprimând, de fapt, esența multiculturalismului. Multiculturalismul nu se axează pe ștergerea identității, ci pe descoperirea frumuseții în diversitate. Enescu însuși fiind „un exemplu fenomenal al multiculturalismului”, întrucât fiecare compoziție e scrisă într-un stil diferit, neexistând în creația sa două compoziții similare. Pătruns de adânc

respect pentru geniala creație enesciană, maestrul Cristian Măcelaru este coordonatorul unui proiect (derulat pe o perioadă de zece ani), axat pe înregistrarea integrală a lucrărilor enesciene la Deutsche Grammophon; înregistrarea fiind realizată cu Orchestra Națională a Franței, cu participarea Corului Filarmonicii „George Enescu” București, și a soliștilor români.

Neuitându-și nicio clipă originea sa românească, maestrul Măcelaru a colaborat cu mai multe Orchestre Naționale de tineret din țară, coordonând totodată și turneul Orchestrei Naționale Simfonice a României. Este ferm convins că România este o țară cu foarte mult talent și cu foarte mult potențial artistic. O strălucită mărturie fiind în acest sens, întâlnirea cu muzicieni români în toate marile orchestre ale lumii: „Și oriunde erau dintre cei mai respectați și mai apreciați în ansamblurile respective”. În același timp, maestrul crede că datoria fiecărui artist român din diasporă este de a împărtăși din experiența sa și de a promova tânăra generație muzicală românească.

Un exemplu strălucit fiind în acest sens Romanian Chamber Orchestra, o orchestră mai mică de coarde, formată din dorința artiștilor români din diaspora, care cântă în marile orchestre ale lumii, de a se implica în viața artistică din țară. Directorii artistici ai orchestrei sunt violonistul Alexandru Tomescu și violistul Cristian Andriș: „Particip la acest proiect pentru că întotdeauna am pus un accent enorm pe educație și pe promovarea generației tinere. Am lansat un apel compozitorilor români să ne trimită lucrări, fie noi, pe care să le reprezentăm în premieră absolută, fie mai vechi. În orice caz, trebuie să fie lucrări ale unor compozitori contemporani din România”.

Cu toate că a pus nu o dată România pe harta lumii, Cristian Măcelaru își continuă destinul exemplar și prin asumarea calității de Director Artistic al Festivalului Internațional George Enescu. Cine putea reprezenta mai strălucit geniul muzical românească decât timișoreanul Cristian Măcelaru?

Timișoara, 2022

COMISIA DE EVALUARE ȘI DE ELABORARE A LAUDATIO

Președinte:

Prof. univ. dr. Marilen Gabriel PIRTEA, *Rectorul Universității de Vest din Timișoara*

Membri:

Prof. univ. dr. Anton Trăilescu, *Președintele Senatului Universității de Vest din Timișoara*

Prof. univ. dr. Violeta Zonte, *Decan al Facultății de Muzică și Teatru, Universitatea de Vest din Timișoara*

Prof. univ. dr. habil. Valentina Sandu Dediu, *Universitatea Națională de Muzică din București*

Rupert Chandler, *impresar artistic în cadrul agenției Askonas Holt*

Conf. univ. dr. Alexandru Tomescu, *Universitatea de Vest din Timișoara, solist concertist al Orchestrelor Radio România*

Prelegerea domnului
Cristian Măcelaru
cu prilejul decernării titlului onorific
DOCTOR HONORIS CAUSA ARTIS
al Universității de Vest din Timișoara

Muzica are menirea de a ne aduce împreună, nu doar într-o sală de concerte, ci și într-un spațiu spiritual comun, acel punct în care, dacă reușim să-l accesăm, ne reînnoim sufletește. E unul din puținele locuri unde diferențele dintre noi dispar și, indiferent cine suntem în viața de zi cu zi, ajungem să ne întâlnim cu adevărat. Cred cu tărie că între oameni există miliarde de legături sufletești nevăzute. Toți putem simți lucrurile astea, dar poate că cei care lucrează cu arta, cu muzica, cu emoțiile, sunt ceva mai antrenați să le acceseze.

Oricare două persoane așezate alături într-o sală de concerte, savurând aceeași muzică, se ”întâlnesc” pe aceeași lungime de undă, prin intermediul acesteia.

Acolo este locul unde dispar diferențe sociale, culturale, religioase, etnice, creându-se astfel ceea ce numim comuniune.

Când dirijez, acesta este lucrul la care aspir, spre care tind. O comuniune cu oamenii și cu Dumnezeu, prin intermediul muzicii. Pentru mine, spiritualitatea este strâns legată de ceea ce simt când mă sui pe scenă, în timpul actului muzical. Căutările mele din acele momente sunt felul meu de a ajunge la Dumnezeu. Iar dacă ar fi să-mi imaginez un limbaj al universului, acesta ar fi muzica. Un mediu care nu cunoaște bariere, care nu are limite și, mai presus de toate, nu solicită altceva decât urechi și inimi deschise.

Niciodată nu m-a interesat să le impun cu forța instrumentiștilor interpretarea mea, ci am căutat mereu să fac tot posibilul să-i încurajez să cânte cum pot ei mai bine. Dacă ne punem sufletele în armonie, instrumentele vor veni singure după noi. Le spun deseori muzicienilor: „Nu încercați să cântați împreună! Cântați împreună!” Arcușul se duce singur în direcția bună, dacă-i

dai voie. De aceea pentru mine, concertul ideal e cel în care nici nu ar mai trebui să dirijez, în care simțim atât de bine muzica împreună, încât gesturile mele aproape că nu mai sunt necesare.

Profesorul meu de dirijat, Larry Rachleff spunea “când muzica va striga înăuntrul tău, atunci mâinile vor descoperi o modalitate prin care să arate cu claritate ceea ce e necesar”. Această claritate este de fapt idealul unei interpretări, deoarece fiecare muzician își dorește un dirijor care să-i prezinte interpretarea simplu, cu claritate și convingere.

Cel mai important lucru pentru un dirijor e să provoace o orchestră să-l asculte atunci când e pe podium. Să convingă o multitudine de muzicieni, toți foarte buni în ceea ce fac, să adopte împreună aceeași viziune. De aceea consider că, de fapt, rolul primordial al dirijorului este să rămână apărătorul compozitorului. E un concept poate straniu de exprimat, dar întotdeauna mi-am dorit să aprofundez cunoștințele despre contextul fiecărei compoziții, pentru a-mi înlesni apropierea de compozitorii în sine. Numai așa, în fața orchestrei pot avea curajul să-mi justific cerințele, deoarece ele sunt de fapt sinonime cu esența compoziției pe care o interpretăm.

Părinții mei au adus pe lume zece copii, eu fiind ultimul născut. Tata și mama au studiat muzica amândoi, s-au cunoscut la școala de muzică. Tata a scris și a prelucrat foarte multă muzică, fără să o facă însă profesionist, într-o orchestră simfonică. Dar ei ne-au încurajat pe noi toți să studiem muzica și cântatul a devenit aproape o inerție, o plăcere de familie.

În copilăria mea, mama cânta cu vocea, iar el o acompania la orgă, uneori până noaptea târziu. În casa noastră, muzica se auzea fără încetare. Nici nu mi-am dat seama când s-a prins de mine. Cert e că, ajuns în clasa întâi, am fost cu totul surprins să constat că ceilalți copii nu știau încă să scrie și să citească notele, pe care eu le cunoșteam deja.

Cât despre frații mei, toți cântă extraordinar, iar unii dintre ei au urmat de asemenea cariere muzicale. Sunt bucuros că pe lângă legătura familială pot împărtăși cu ei cu atât mai mult și prin muzică. Pentru acest lucru trebuie să le mulțumesc părinților mei, care ne-au susținut mereu și care ne-au încurajat și îndrumat spre excelență în ceea ce alegem să facem. Iar acest dar al muzicii, pe care l-am primit încă de mic copil, continuă să-mi aducă bucurii nesfârșite în fiecare zi.

Timișoara este orașul unicat din Europa unde trei teatre naționale, în trei limbi (germana, maghiara, româna) împart în mod pașnic aceeași clădire. Diversitatea întotdeauna dă naștere la

creativitate. Am fost foarte fericit în copilăria mea la Timișoara, am avut colegi români, unguri, nemți, romi, sârbi.

Am trăit amestecați și a fost foarte bine. Acest punct comun, unde o multitudine de culturi se întâlnesc, este de fapt spațiul cel mai prielnic pentru creșterea și dezvoltarea unui artist. Chiar dacă mi-am petrecut majoritatea vieții în afara României, totuși inima mea de Timișorean a rămas adânc înrădăcinată în ceea ce am experimentat încă de copil.

Astăzi, când sunt întrebat destul de des dacă muzica și cultura ar trebui să aibă un loc de cinste în societatea secolului douăzeci și unu, consider cu mai mare certitudine decât înainte că arta poartă în sine posibilitatea unei lumi mai frumoase. Muzica în sine nu ne transformă direct. Mai degrabă ne unește. Iar atunci când suntem uniți, împreună creăm o societate mai frumoasă. Astfel, muzica își împlinește rolul, iar artistul menirea!

Timișoara, 2022



CURRICULUM VITAE

Cristian Măcelaru

E-mail: cristianmacelaru@yahoo.com

Data nașterii: 15 martie 1980

Formare educațională:

- ✓ Liceul de muzică “Ion Vidu”, Timișoara, România (1986-1997).
- ✓ Interlochen Arts Academy, Michigan, SUA (1997-1999).
- ✓ Licență în interpretare instrumentală (vioară): University of Miami, Florida, SUA (1999-2003).
- ✓ Masterat în interpretare instrumentală (vioară): Rice University, Texas, SUA (2003-2006).
- ✓ Masterat în dirijat: Rice University, Texas, SUA (2006-2008).
- ✓ Cursuri de dirijat în cadrul Tanglewood Music Center și Aspen Music Festival.
- ✓ Participări la diferite master-classes susținute de maeștrii Larry Rachleff, David Zinman, Murry Sidlin, Rafael Frühbeck de Burgos, Robert Spano, Oliver Knussen, Stefan Asbury.

Activitate profesională:

- ✓ Concertmaestru la Miami Symphony Orchestra (1999-2003).
- ✓ Artist instrumentist la Houston Symphony (2004-2006).
- ✓ Dirijor la Houston Youth Symphony (2006-2011).
- ✓ Fondator al proiectului Crialis la Houston.
- ✓ Dirijor asistent la The Philadelphia Orchestra (2011-2012).
- ✓ Dirijor asociat la The Philadelphia Orchestra (2012-2014).
- ✓ Dirijor rezident la The Philadelphia Orchestra (2014-2017).
- ✓ Director muzical și dirijor la Cabrillo Festival of Contemporary Music (2017-prezent).

- ✓ Dirijor șef la WDR Sinfonieorchester (2019-prezent).
- ✓ Director artistic inaugural și dirijor principal al World Youth Symphony Orchestra (WYSO) de la Interlochen Center for the Arts (2020-prezent).
- ✓ Director muzical la Orchestre national de France (2020-prezent).
- ✓ Dirijor recurent la Orchestra Națională de Tineret din România.
- ✓ Dirijor recurent la Romanian Chamber Orchestra.
- ✓ Începând cu anul 2010, diferite concerte cu orchestre simfonice și filarmonici din întreaga lume, precum: Chicago Symphony Orchestra, Dallas Opera, New York Philharmonic, Los Angeles Philharmonic, Cleveland Orchestra, St. Louis Symphony, National Symphony Orchestra, Danish National Symphony Orchestra, Houston Grand Opera, Tanglewood Music Center Orchestra, Bayerischen Rundfunk Symphonieorchester, Royal Concertgebouw Orchestra, Dresden Staatskapelle, Leipzig Gewandhausorchester, Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, City of Birmingham Symphony Orchestra, Rotterdam Philharmonic Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, Hallé Orchestra, Scottish Chamber Orchestra, Bayerische Staatsoper, DSO Berlin, NDR Hamburg, Bamberg Symphony, Monte Carlo Philharmonic, Luxembourg Philharmonic, Finnish Radio Symphony, Netherlands Radio Philharmonic, National Symphony Orchestra Washington, Dresdner Philharmonie, Bamberg Symphony, Belgian National Orchestra, Barcelona Symphony Orchestra, Orchestre National de Lyon, Orchestre de Paris, Leipzig Gewandhausorchester, Western Australian Symphony Orchestra, Melbourne Symphony Orchestra, Singapore Symphony Orchestra, Vienna Radio Symphony Orchestra, Royal Philharmonic Orchestra, BBC Symphony, San Francisco Symphony, São Paulo Symphony Orchestra (OSESF).
- ✓ Din anul 2010 începând, a concertat alături de diverși soliști renumiți ai muzicii clasice, precum: Anne-Sophie Mutter, Joshua Bell, Gil Shaham, Julia Fischer, Leonidas Kavakos, Pinchas Zukerman, Augustin Hadelich, Ray Chen, Seong-Jin Cho, Nicola Benedetti, Wynton Marsalis, Daniel Müller-Schott, Lambert Orkis.

Distincții:

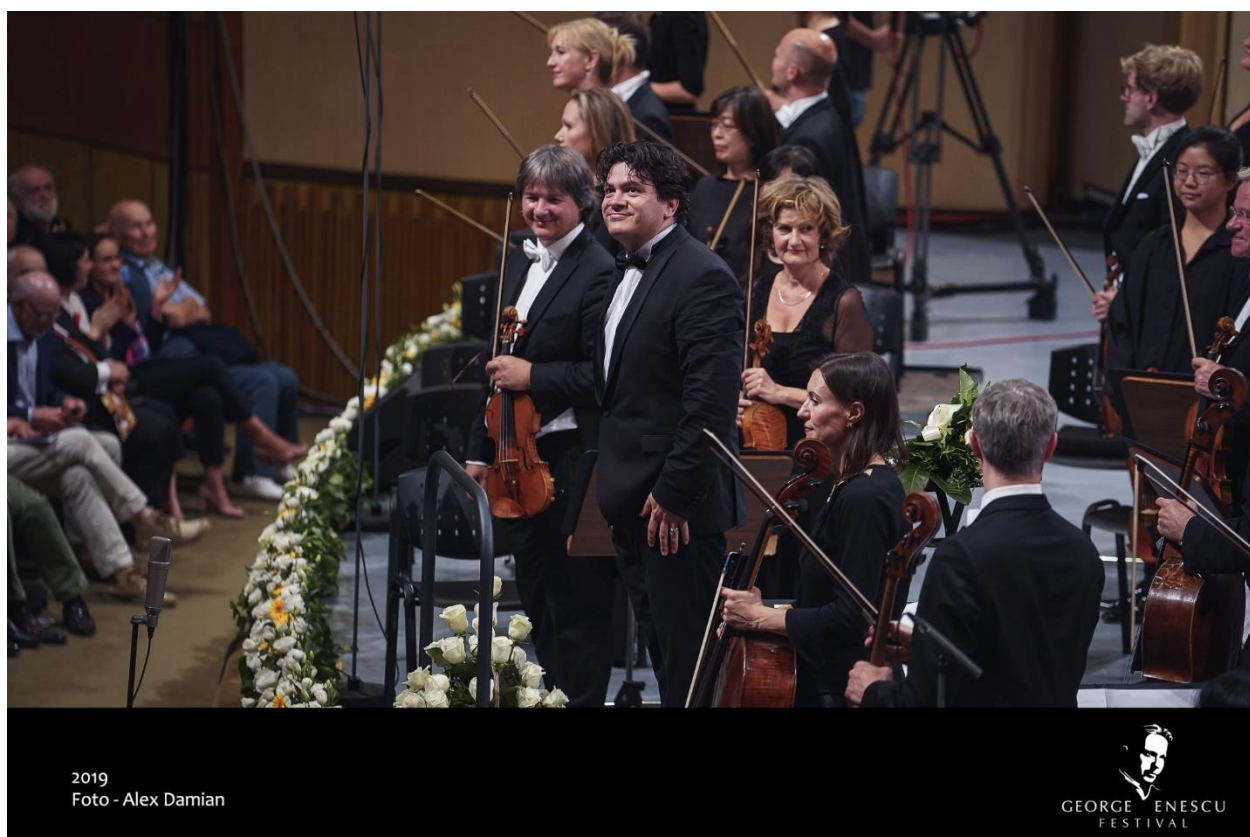
- ✓ Diverse premii obținute pentru interpretarea la vioară între anii 1987-1997.
- ✓ Premiul Solti pentru dirijori în devenire (2012).
- ✓ Premiul Solti pentru dirijori (2014).
- ✓ Premiul Grammy la categoria "Cel mai bun solo instrumental" pentru albumul înregistrat alături de Nicola Benedetti și The Philadelphia Orchestra (2020).
- ✓ Titlul de Cetățean de onoare al municipiului Timișoara (2020).

GALERIE FOTO

CRISTIAN MĂCELARU



Orchestra Națională a Franței sub bagheta maestrului Cristian Măcelaru





Orchestra Română de tineret, dirijor Cristian Măcelaru



